

ብርቱካን ሚዴቅሳ - አይበገሬ ኢትዮጵያዊት

በአለማዊ ገብረማርያም (ፕ/ር)

- ብርቱካን ሚዴቅሳ ቂም በቋጠረ አምባገነን ለእድሜ ልክ እስራት ተዳርጋለች፤ ነገር ግን አልተበገረችም።
- ብርቱካን የምሬትና የእምባ ወደሆነው ድቅድቅ ጨለማ ጉድጓድ ተወርውራለች፤ ሆኖም ፍንክች አላለችም።
- ብርቱካን ተደብድባለች እንዲሁም ደምታለች፤ ሆኖም አልተንበረከከችም። - የአገዛዙ ባለስልጣናት በብርቱካን ላይ አላግጠዋል፤ አሹፈውባታል፤ ነገር ግን ደግነቷ አልተለያየችም።
- ብርቱካን ተወግዛለች፤ ነውር ተጽፎባታል፤ ተገፍትራለች እንዲሁም ተጎትታለች፤ ሆኖም አልፈራችም።

ኢትዮጵያ በቅጥረኛ ደፍጣጭ ወታደሮች ስር ነች።

አይበገሬዋ ብርቱካን!

አይበገሬዋ ኢትዮጵያ!

ታህሳስ 29/2008 ይታወሰኛል። የዛሬ አንድ ዓመት አካባቢ፤ በኢትዮጵያ የ3ሺህ ዓመት ታሪክ ውስጥ ብቸኛዋ ሴት የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፤ እየተገፈተረች በኃይል ወህኒ የተወረወረችበት ቀን። የኢትዮጵያ ሰብዓዊ መብቶች ካውንስል መስራችና የቀድሞ ሊቀመንበር የሆኑት ፕ/ር መስፍን ወ/ማርያም፤ ለወንጀሉ የአይን እማኝ ናቸው። አራት በጉልህ የማይለዩ የመንግስት ተሽከርካሪዎች ወንጀሉ የተፈጸመበትን ስፍራ በወረሩበት ወቅት፤ እርሳቸው ከብርቱካንና ከአንድ ሌላ ሰው ጋር ከአንድ ቢሮ ሕንጻ ደጃፍ በመነጋገር ላይ እንደነበሩ ለአሜሪካ ድምጽ ሬዲዮ ተናግረው ነበር። በግምት አስር የሚደርሱ ታጣቂ ሰዎች ከተሽከርካሪዎቹ ዱብ ዱብ ብለው ወርደው ብርቱካንን ከበቧት። እፍን አድርገው ይዘዋት በመጎተት ወደአንደኛው ተሽከርካሪ አስገቧት። ከወንበዴዎቹ አንደኛው፤ 80 ዓመት የሚሞላቸውን ፕ/ር በያዘው መሳሪያ ሰደፍ አበክሮ ደቆላቸው። ወዲያው በሌኮንደች ውስጥ፤ ብርቱካን ወደ አሰቃቂው የቃሊቲ ወህኒ ቤት ተወሰደች፤ ፕ/ሩ ደግሞ ወደ ሆስፒታል።

ብርቱካን ከመንገድ ታፍና እስከተያዘችበት ጊዜ ድረስ የነበሩ የነገሮች አካሄድ እውነታዎች ለክርክር የሚቀሩ አይደሉም። በታህሳስ 10/2008፤ «የፌዴራል ፖሊስ

ኮሚሽነር» ብርቱካን ወደ እርሱ ቢሮ እንድትመጣ ትዕዛዝ የሚያደርሱላትን ሁለት የወረዳ 12 ፖሊሶችን አስላከባት። ምናልባት ስለ ፖለቲካ ፓርቲዋ ሊያወራት ፈልጎ ሊሆን ይችላል በሚል ግምት ቢሮው ሄደች። ሆኖም ያስጠራት በ2007 ከእስር እንድትፈታ ስላስደረጋት ይቅርታ ነበር። ጉዳዩን አስመልክቶ እርሷን ለመመርመር ምን ሥልጣን እንዳለው ጠየቀችው። ነገር ግን ተሳለቀባት። እርሷም ከቢሮው ወጣች። በታህሳስ 24/2008፣ «ኮሚሽነሩ» ቢሮው እንድትቀርብ ካስደረገ በኋላ የመጨረሻ ማስጠንቀቂያ ሰጣት፤ የተሰጣትን ይቅርታ አልተቀበልኩት ብላ በመካድ በሲዊድን አገር ተናግራዋለች የተባለውን ንግግሯን እንድታስተባብል፣ አለበለዚያ ተፈጻሚ የሚሆን እስር እንደሚጠብቃት የሚያስገነዝብ ነበር ማስጠንቀቂያው።

ብርቱካን ይቅርታ መቀበሏን በጭራሽ ክዳ አታውቅም። ለተወሰኑ የደጋፊዎች ቡድን ባደረገችው ንግግር ይቅርታ ተብዬውን ስለመቀበሏ ክዳለች በተባለችበት ሲውዲን፣ የተናገረችው ይቅርታ በመስጠቱ ዙሪያ ስላሉ ሕጋዊና ፖለቲካዊ ሁኔታዎች ብቻ ነበር። በሕገ-ወጥ መንገድ ከመታሰሯ ጥቂት ቀናት አስቀድሞ «ቃሌ» በሚል ርዕስ ይፋ በተደረገው ጽሁፏ፣ ይቅርታ ተብዬውን መቀበሏን ሙሉ በሙሉ አረጋግጣለች።

«በሰኔ 22/2006፣ ሰብሐራዊ እርቅ በሚል፣ ሽማግሌዎች እንድንፈርመው ባሳመኑን ሰነድ ላይ መፈረሚን አስካድኩም። እኔ ራሴ የፈረምኩበትንና ያካተታቸውን የተቀበልኩትን የይቅርታ ሰነድ እንዴት ክደሻል ቢባል ይችላል? የተቀበልኩት? እንዴት ያ ወንጀል ይሆናል? ስህተት የቱ ጋር ነው?»

የጉዳዩ እውነታ ይስሙላው ፍ/ቤት ጥፋተኛ ላደረጋትና ላልተፈጸመ ሀሰተኛ ወንጀል ነበር ሀሰተኛ ይቅርታ የተሰጣት። «ማንኛውም ምክንያት አምባገነንን ያገለግላል» ነው የሚባለው፤ አቶ መለስ ዜናዊ፣ ብርቱካንን ያሰረበት ምክንያት ይቅርታ መቀበሏን በመካዷ ነው ማለቱ በራስ አእምሮ ላይ እንደመሰለቅ ነው። ተጨባጭ እውነታዎቹ ምንድናቸው፣ ብርቱካን በ2010 ምርጫ እንዳትፎካከር እርሷን ሽባ ከማድረግ እና የእርሱን አምባገነንነት ለመቃወም ሰፊ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት የመገንባት ጥረቶቿን ከማኮላሽን ጋር የተያያዙ ናቸው። መለስ፣ ብርቱካን በግልጽ አሻፈረኝ ማለቷ እርሱን እንደናቀች አድርጎ መውሰዱ አያጠራጥርም።

ብርቱካን ሚዲቅሳ ማን ነች?

በቅርቡ፣ አምባገነኑ መለስ ዜናዊ ለይስሙላው ፓርላማው፣ ብርቱካን ራሷን እንደሰቀለችው ዶሮ ነች ብሎ ተናግሮ ነበር። እርሷን ለመግለጽ የእንስሳት ምሳሌያዊ አገላለጽ መጠቀም ግድ ካለን፣ ብርቱካን በትክክል የምትገለፀው የጅብ መንጋ እንደ ምትፋለም አንበሳ ነው። ራሷን የምትገልጸው ሁሌም ለሕግ የበላይነት፣ ለነፃነት፣ ለዴሞክራሲና ለሰብዓዊ መብቶች የምትቆም ተራ ሴት አድርጋ ነው። ጠላቶቿን በሚገባ ትረዳቸዋለች። በሕገ-ወጥ መንገድ ከመታሰሯ ከቀናት በፊት፣ የአዲስ ነገር (አምባገነኑ

በገለልተኛው ፕሬስ ላይ የክፈተውን ጦርነት ተከትሎ በቅርብ የተዘጋች ሳምታዊ ጋዜጣ) መስራች አዘጋጆች አነዱ ለሆነው ጋዜጠኛ አብይ ተክለማርያም፡-

«የወረቀት ላይ ነብር መሆናቸውን ማወቅ አስብህ። ደካሞች ናቸው፤ ሆኖም ጠንካራ መስሰው ስመታየት ይሞክራሉ። ከሶስት ዓመት ልጁ ጋር፣ በእነርሱ ብርቱ የቀን በቀን ክትትል ስር የምትኖርን ሴት ማሰር ጥንካሬያቸውን የሚገልጽ ነው ብለው ያስባሉ። . . . ሰዎችን አስገደደው ለቤተሰባቸውና ለማሕበራዊ ገዳታዎቻቸው ታጋች ያደርጓቸዋል።» ብላ ነግራው ነበር።

እናም፣ እውነተኛዎን ብርቱካን ለማወቅ ለሚፈልግ ምላሹ ቀላል ነው። ብርቱካን ማለት ካለአንዳች ማንገራገር ከቤተሰብ ነፃነትን፣ ከልጅ አገርን እና ከሁሉም በላይ ደግሞ እርሷን ከወለዷት እናቷ በፊት እናት ኢትዮጵያን የመረጠች የኢትዮጵያ አናብስቶች አንበሳ ነች። ብርቱካን ማለት ድንቅ ስብዕና የተላበሰች፣ ራሷን ዝቅ አድርጋ የምትመለከት፣ ቆፍጣና፣ ለመርህ ተገዥና አመክንዬ የተላበሰችና አገናዛቢ ኢትዮጵያዊት ነች። በሕገ-ወጥ እስራኛ አንደኛ ዓመት ላይ ሳለን፣ ለልዩዋና ለታላቋ ኢትዮጵያዊት የፖለቲካ መሪ ያለኝን አክብሮት መገለጽ ለእኔ የተለየ ክብርና እድል ነው።

እንደእኔ እምነት፣ እያንዳንዱ የተመረቀ ሕዝብ ስቃዩንና ሕመሙን፣ ያለበትን ጉስቁልናና የወደፊት የዕድገት ደረጃውን የሚያሳይለት ግለሰብ በእግዚአብሔር ተችሮታል። እንዲያ ያለ ግለሰብ የጠፋና ተስፋ የቆረጠ ሕዝብን፣ ከአስከፊ የግጭትና እርቅ ከራቀው ጨለማ ወጥቶ ወደነፃነት፣ እኩልነትና ዲሞክራሲ ብርሃን እንዲገባ ለማስቻል ወደመሪነት የሚለወጥ ነው።

በደቡብ አፍሪካ፣ ኔልሰን ማንዴላ በዘርና በቀለም የተከፋፈለውን የደቡብ አፍሪካውያንን የፖለቲካ ሁነት በመጠገን፣ ሕዝባቸውን ወደተሳካ የመድብለ ፓርቲ ዲሞክራሲ መርተዋል። በሕንድ፣ ማህተማ ጋንዲ በእጃቸው ምንም ሳይይዙ፣ በልባቸው ፍቅርንና በመላ የሰውነታቸው ጅምቶች ደግሞ እምቢተኝነትን ብቻ በመያዝ፣ አገራቸውን ከቅኝ አገዛዝ ወረርሽኝ ነፃ አውጥተዋታል። በዩ.ኤስ አሜሪካ ደግሞ ማርቲን ሉተር ኪንግ፣ የአሜሪካውያንን ሂሊና ቆንጥጦ በመያዝ የዘረኝነትና የመድሎ መንትያ ጋኔኖችን ነቅለው እንዲያወጧቸው ረድቷቸዋል። በቦርማ (በአሁኗ ማየንማር)፣ አንግ ሳን ሱ ቺ ለዓመታት በቁም እስር በመማቀቅ ላይ ትገኛለች፤ ያም ሆኖ ለእያንዳንዱ ምየንማርያዊ የተስፋና የነፃነት ጮራ ተደርጋ ነው የምትታየው። ምህረት የለሹንና ጨካኙን አምባገነን በመጋፈጧ ዛሬ ወሂኒ ቤት በመማቀቅ ላይ የምትገኘውን ብርቱካን ሚዴቅሳን ኢትዮጵያ በማግኘቷ ተባርካለች። ብርቱካን፣ አንድ ቀን ሕዝቧ በነፃነት እንዲኖር እና የነፃነት ቱርፋቶችን እንዲያጣጥም በሚል የራሷን ነፃነት በፍቃደኝነት ሰውታለች።

ብርቱካንን ለመጀመሪያ ጊዜ ያገኘሁቀት፤ በመስከረም 9/2007 ወደ ሰሜን አሜሪካ የመጣውን የቅንጅት ለአንድነትና ለዴሞክራሲ ፓርቲ (ቅንጅት) ልዑካን ቡድን በመምራት ከዋሽንግተን ዲ.ሲ. ወጣ ብሎ በሚገኘው ዳላስ አየር ማረፊያ በደረሰችበት ወቅት ነበር። በወቅቱ ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ፣ ዶ/ር ሃይሉ አርአያ፣ አቶ ግዛቸው ሽፈራውና አቶ ብሩክ ከበደ ለነበሩበት ለዚያ ልዑካን በተዘጋጀ አንድ ይፋዊ ያልሆነን የሰሜን አሜሪካ አስተባባሪ ኮሚቴን በሊቀመንበርነት የመምራት እድል አግኝቼ ነበር። የተደረገላቸው አቀባበል ታሪካዊ ነበር። በሺህዎች የሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያን በመገኘት ያን የተንጣለለ አየር ማረፊያ ሞሉት። ሕዝቡንም ለመቆጣጠር ልዩ ቡድን ኃላፊነት ተሰጠው። እስከ ማረፊያ ሆቴላቸው ድረስ የተከተላቸው ሞተሪኛ በጣም ረዥም ርቀት የተለጠጠ ነበር። በአየር ማረፊያው ግማሽ ክ/ዘመን የሚጠጋ የቆይታ ዘመን ታሪኩ፣ አንዴም እንደዛ ያለ አስደማሚና ታላቅ የአቀባበል ሥነ-ሥርዓት በጭራህ አይቶ አያውቅም። ፈረንጆቹ፣ « A September to Remember » እንደሚሉት አይነት ነበር።

ብርቱካንንና ልዑካኑን ካገኘሁበት የመጀመሪያዋ ሰዓት አንስቶ በትሁትነታቸው፣ ለመንፈስ ቀለል ያሉ በመሆናቸው፣ በስብዕናቸው፣ ስለወደፊት ኢትዮጵያ ያላቸው ተስፋኝነትና ጭብጦችን ቁልጭ አድርጎ በማስቀመጥ ብቃታቸው በእጅጉ ተነጥቄ ነበር። እንደዚያ ያለውን ወሳኝ የልዑካን ቡድንን አንዲት ሴት በመምራቷ በርካታ ኢትዮጵያውያን በሀሴታዊ የመደመም መንፈስ ተሞልተው ነበር። በተከታዮቹ ቀናት ከብርቱካን ጋር የተገናኙ ብዙዎች፣ ማንዴላ አንዴ እንዳሉት ብርቱካን «ሁሌም አስፈሪ ጥምረት የሆኑትን አሪፍ ጭንቅላትና መልካም ልብ» እንዳሏት በመመልከታቸው፣ ለእርሷ የነበራቸው አክብሮትና አድናቆት እጅግ በጣም ልቆባቸው ነበር። በተናጠልና በጋራ በምትጽፋቸውና በምታደርጋቸው ንግግሮቿ ስለድሮ በጭራሽ አታወሳም፤ ሆኖም ስለመጨዋ ኢትዮጵያ ያላትን ጥልቅ ስጋቶችና ተስፋዎች ታጎላቸው ነበር። በሚያስደምም መልኩ፣ ለሁለት ዓመታት ያህል በኢ-ፍትሃዊ አካሄድ ስላሰሯትና ስላሰቃዩዋት ሰዎች በጭራሽ አንዳች ጠላትነትና ምሬት አላሳዩችም።

ማነው ብርቱካን ሚዲቅሳን የሚፈራው?

«የተስፋዋ ምድር - ኢትዮጵያ» የሚለው የብርቱካን መርህ ነው። አምባገነኖቹ ብርቱካንን አይፈሩም፤ ነገር ግን እርሷ በምትወክላቸው - በኢትዮጵያ ብሩህ ተስፋዎች - ተደነባብረዋል። ብርቱካን ለሁሉም ኢትዮጵያውያን አንድነት የምትቆም ነች፤ ብርቱካን የብሔር ቁርሾን፣ መከፋፈልንና ሽኩቻን ለመፋለም የቆመች ነች። ያ አሳሪዎቿን በድንጋጤ ሽባ የሚያደርጋቸው ነው። ማንዴላ «ከራሷ ጋር ሰላም ያወረደች አፍሪካ» እንዳለሙት ሁሉ ብርቱካንም ከራሷ ጋር ሰላም ያወረደችና የተስማማች ኢትዮጵያ ሕልሚ ነች። ያ የአስቃዩቿን አጥንት ሰርስሮ መቅኔአቸው ድረስ በሚዘልቅ ብርድ እንደጠፈሩ ያደርጋቸዋል። ብርቱካን፣ ከኢትዮጵያ ሕዝብ 70 በመቶ ያህሉን በሚሸፍነው

ወጣት ተቀባይነት አላት። በጠቅላላው ወጣት የመደመጧ እውነት አምባገነንን በቆመበት ያደርቀዋል። የሕግ የበላይነት፣ «የኢትዮጵያ ሕገ መንግስት»፣ ነፃነት፣ የዲሞክራሲ፣ የእኩልነትና የሰብዓዊ መብቶች መከበርና የተጠያቂነት መኖር ሁሉም ልትከላከላቸው የምትቆምላቸው ናቸው። ያ አሰቃቂ ድንገት ጭንቀት እንዲወራቸው የሚያደርጋቸው ነው።

ብርቱካን እስር ቤት ውስጥ ነች፤ ሆኖም በመላ ኢትዮጵያ ካሉ ሰዎች የላቀ ነፃነት ያላት እሷ ነች። አምባገነንነትን ተጋፍጣለች፤ አላፈገፈገችም። ሁሉንም ነገር ወርውረውባታል። በብቸኝነት ታብዳለች ብለው ለብቻዋ አስረዋታል። መሰረታዊ የሰብዓዊና የሕገ መንግስታዊ መብቶቿን ትዘነጋቸዋለች በሚል ከጠበቆቿ ጋር እንዳትገናኝ ከልክለዋታል። የድንቁርና ጨለማ ይነግስባታል ብለው መጽሐፍት፣ ሬዲዮና ጋዜጦችን ከልክለዋታል። ስሜቷን ለማላሸቅ ባላቸው ተስፋ፣ ከእናቷና ከሴት ልጇ ጋር ሰላምታ መለዋወጧን ከመጨረሷ በፊት የቤተሰቦቿን ጉብኝነት አቋርጠዋል። ተረስቻለሁ፣ ትተውኛል የሚል ስሜት ያደርባታል በሚል ተስፋ፣ ጓደኞቿና የስራ አጋሮቿ እንዳይገቡቸው ከልክለዋታል።

እርሷን ለማዋረድ፣ ለማጎሳቆልና ለመተንኮስ ሁሉንም ቆሻሻ የሥነ-ልቦና ጨዋታ ተጫውተዋል፤ ያም መንፈሷን ሰብሮ፣ ጽናቷን አዳክሞ ተስፋ ያስቆርጣትና በሀዘን ይሸብባታል ብለው ተስፋ አድርገው ነበር። እስር ቤት ተሰቃይታ ብቻዋን እንደምትሞት ሊያሳምኗት ያላደረጉት ምንም ነገር የለም። ግና ብርቱካን ተቋቁማለች። ተቋቁማውም ትቀጥላለች፤ ባለድልም ትሆናለች።

ብረት በእሳት እንደሚፈተነው፣ እውነተኛ ፖለቲከኛም በእስር ቤት ይፈተናል። እስር ቤት የፖለቲካ እስረኛውን የበለጠ ፈርጣማና ጽኑ የሚያደርግ ነው። ማንዴላ፣ «በእኔ አገር መጀመሪያ እስር ቤት እንሄዳለን ከዚያም ፕሬዝዳንት እንሆናለን» ብለው ነበር። ብርቱካን ታላላቅ መሪዎች አገራቸውን የማገልገል ግዴታዎችን እንዲወጡ ጥሪ ከመደረጉ በፊት ማድረግ የሚጠበቅባትን እያደረገች ነው የሚል መራከሪያ አለች። ማንዴላ የእድሜ ልክ እስራት በተፈረደባቸው ወቅት፣ በእጣቸው በመማረር የእስር ጊዜያቸውን አላባከኑም። ከዚያ ይልቅ፣ ሁሉንም ደቡብ አፍሪካውያን ወደአንድነት ለማምጣት በሚጠብቃቸው የአመራርነት ግዴታ ላይ ዝግጅት ለማድረጊያነት ተጠቅመውበታል። የእስር ጊዜን ለሚጠብቋቸው ከባድ ግዴታዎች መዘጋጃነት መጠቀም የሁሉም የታላላቅ እስረኛ የፖለቲካ መሪዎች የተለመደ ተግባር ነው። በአሁኑ ሰዓት ብርቱካን ያን እያደረገች ስለመሆኑ አልጠራጠርም። ሆኖም ቀረ፣ የፖለቲካ እስረኞች በመጨረሻ ድል የእነርሱ ነች። ማንዴላ እንዳሉት፣ እውነት ሀሰትን በመጨረሻ ድል እንደሚነሳ ማመን ለፖለቲካ እስረኞች በድል ከእስር ለመውጣት መሰረታዊው ቅድመ ሁኔታ ነው።

ማንዴላ በአሳሪዎቻቸው ለዓመታት ዝቅ ዝቅ ተደርገው ተንቀዋል፤ ሆኖም ስማቸው በሁሉም ነፃነት በጠማው ደቡብ አፍሪካዊ አፍ ቀድሞ የሚጠራ ነበር። ማንዴላ እስር ቤት ላሉ ነበር የሚጠሏቸውን ለመረዳት የተቻላቸውና ከዚህም በላይ ደግሞ ያዘኑላቸው። የድርድር ጥበባቸውን የበለጠ የሞረዱት። በደቡብ አፍሪካ ላሉ በጠቅላላ ብለው ለተከተሉት የእኩልነትና የፍትህ ትግል ተጋድሎ ማብቂያ የለሽ ትዕግስት ያደበሩትም በእርስ ቤት ነበር። የመንግስት ከባድ ግዴታዎችን እንድትወጣ ለብርቱካን ጥሪ ከመደረጉ አስቀድሞ ልክ እንደማንዴላ አስፈላጊ ሥልጠናን በእስር ቤት እየወሰደች ነው።

ለዴሞክራሲ፣ ለነፃነትና ለሰብዓዊ መብቶች የሚደረገው ትግል የአጭር ጊዜ ጥረት ነው ብላ ብርቱካን አታምንም። የብሔር ፖለቲካን ከኢትዮጵያ ለማስወገድ ጊዜና ከፍተኛ ጥረት እንደሚጠይቅ የምታውቀው ነው። ለዘመናት ጉልበተኛ የበላይ ሆኖ በቆየባት ምድር፣ የሕግ የበላይነትን መርሆችን ለመመስረትና ለመተግበር ቀላል እንደማይሆን ታውቃለች። ጠንካራ የመድብለ ፓርቲ ሥርዓት ለመቅረጽ፣ ሊሰራ የሚችል ቅንጅት፣ ሽርክና ጥምረት መገንባት እጅግ ከባድ ጥረት እንደሚጠይቅ ይገባታል። ከሰሜን እስከ ደቡብ፣ ከምስራቅ እስከ ምዕራብ ድልድይ ለመገንባት የሁሉንም ኢትዮጵያዊ ወጣት ተሳትፎ እንደሚሻ ትረዳለች።

በቅርብ አቶ መለስ ዜናዊ ብርቱካንን በዘለፉበት ንግግራቸው፣ በምዕራብ ዓለም ያለ ጉልበተኞች ወዲያው ከእስር ያስወጡኛል በሚል እምነት ራሷን እንደሰቀለችው ዶሮ ሆናለች ብለዋል። አምባገነኑ ብርቱካን በምዕራባውያኑ «እጅግ በጣም ተወዳጅ» እንደሆነችና ትኩረትን ከእርሱ ወስዳለች ብሎ እንደሚያምን አያጠራጥርም። እንቅጩ፣ ብርቱካን በግለሰብ ደረጃ እንዲደግፏት ወይም መሰረታዊ ለውጥ በኢትዮጵያ ለማምጣት በዲፕሎማቶች ወይም በምዕራባውያን ግፊት በጭራሽ እምብዛም ተማምና የምታውቅ አለመሆኗ ነው። ከዓለም አቀፉ ማሕበረሰብ ድጋፍ የመገንባት አስፈላጊቱ ቢገባትም፣ ሁሉም ከባድ ስራዎች መሰራት ያለባቸው በኢትዮጵያውያን መሆኑን አሳምራ ታውቃለች።

«ዲፕሎማሲያዊ ፍልሚያ፣ የእምቢተኝነት ትግል ስንድ ዋና ስካል ነው ብዬ አስብ ነበር። እንደሚሉት፣ በፖለቲካ ስንድ ሳምንት በጣም ረዥም ነው። ትምህርቱን ቀስሚያስሁ። ይህ የእኛ ፍልሚያ ነው። ሰነዳነትና ሰፍትህ ፍልሚያውን እንዲቀሳቀሱ እንጠይቃቸዋለን። ነገር ግን አንስምናቸውም። ይህ የእኛ ፍልሚያ ነው፣ የእነርሱ አይደለም። አሸንፈዋል ብለው ሲያስቡ እየረጡ ይመጣሉ። . . . አስተዋጽኦአቸውን ማገዘፋችንን ማቆም አስብን። አሸናፊዎችን ይወዳሉ። ስትራቴጂካዊ ግቦች አሏቸው፣ እነዚህንም እንዲያሳኩ አሸናፊዎች ብቻ ናቸው ሲረዷቸው የሚቻላቸው። ለማኛች ሳንሆን አሸናፊዎች መሆናችንን ልናሳያቸው ይገባል።»

የብርቱካን ስም ሲጠቀስ መለስ በንዴት አንደበቱ ይተሳሰራል። ፀጉሩ ይቆማል። በእርሷ ላይ ያለውን ጥልቅ ጥላቻ መቆጣጠር ያቅተዋል። ከበርማው አምባገነን ጄኔራል ታን ሺው መጽሀፍ አንድ ምዕራብ ያለን ጽሁፍ በመውሰድ በቅርብ በአንድ ጋዜጣዊ መግለጫ ላይ፣ «ብርቱካንን ለመልቀቅ ከማንም ጋር በጭራሽ ስምምነት አይኖርም። በጭራሽ። አራት ነጥብ። የሞተ ጉዳይ ነው» ብሎ ነበር። እዚህ ነጥብ ላይ አቶ መለስ ትክክል ነው። ማንዴላ እንዳሉት፣ «ነፃ ወንዶች (እና ነፃ ሴቶች) ብቻ ናቸው መደራደር የሚችሉት፤ እስረኞች ውል መግባት አይቻላቸውም። ብርቱካን የፖለቲካ እስረኛ በመሆኗ ለነፃነቷ «ለመዋዋል» ድርድር ማድረግ አይቻላትም፤ ለነፃነቷም በጭራሽ አትለማመጥም። «በጭራሽ። አራት ነጥብ።» አራት ነጥብ!

ኢትዮጵያ፣ ለብርቱካን አታልቅሺ! «እውነቱ በጭራሽ አልተወችሽም። ቃሏን ጠብቃለች። አትራቂያት። አምባገነኖች መንፈሷን ለመስበር፣ አካሏን ለማግራትና እስር ቤትን ሲክል ሊያደርጉባት ሁሉንም ነገር ያደርጋሉ። ማንዴላ የአፓርታይድ አሰቃቂዎቻቸውን፣ «የደቡብ አፍሪካን ዲሞክራሲያዊ ሽግግር ለማዘግየት ይቻላችሁ ይሆናል፤ ነገር ግን በጭራሽ ማገድ አይቻላችሁም» በማለት ተናግረዋቸው ነበር። አምባገነኖቹ ብርቱካንንና ሌሎች ሺህዎችን ለፈለጉት ጊዜ ያህል በእስር ለማቆየት፣ ጥቃት ሊያደርሱባቸውና ሰብዓዊነታቸውን ሊያሳጧቸው ይችሉ ይሆናል፤ ሆኖም በሥልጣን ላይ ለመቆየት ኢትዮጵያን በብር ለመሰነጣጠቅና ሕዝቧን እርስ በእርስ እንዲዋጋ ማድረግ በጭራሽ አይቻላቸውም። ከዚያች ጥንታዊት ምድር የዲሞክራሲን፣ የሰብዓዊ መብቶችንና የነፃነትን ድል ለዘላለሙ መቀልበስ አይቻላቸውም።

እትብታችን በተቀበረባት አገራችን ለሰብአዊ መብቶችና ለዲሞክራሲ በሚደረገው ትግል እኔና የእኔ መሰሎች ተሳትፎ እንድናደርግ ብርቱካን ስላነቃቃችን በግል አመሰግናታለሁ። የፈለገ ቢደርስባት እምነቷን ማራመዷ፣ ከተራራ እንደሚፈልቅ ምንጭ በየአለቱ ያድሰናል። ብርቱካን ላደረገቻቸውና ለሞከረቻቸው በጠቅላላ፣ በዘላለማዊ የምስጋና መንፈስ፣ “Invictus” (Unconquered) የሚለውን የዊሊያም ኤርነስት ሄንሌይ ግጥም ግጥም ለእርሷ አውላለሁ። ማንዴላ በረዥሙ የእስር ጊዜያቸው ይህን ግጥም በብጣሽ ወረቀት ላይ ጽፈው ይዘው መንፈሳቸውን ለማነቃቃት ተጠቅመወበት ነበር። የማንዴላን መንፈስ እንዳነቃቃው የብርቱካንንም መንፈስ እንደሚያነቃቃ እምነቴ ነው።

Invictus

*Out of the night that covers me,
Black as the Pit from pole to pole,
I thank whatever gods may be*

For my unconquerable soul.

In the fell clutch of circumstance

I have not winced nor cried aloud.

Under the bludgeonings of chance

My head is bloody, but unbowed.

Beyond this place of wrath and tears

Looms but the Horror of the shade,

And yet the menace of the years

Finds, and shall find, me unafraid.

It matters not how strait the gate,

How charged with punishments the scroll.

I am the master of my fate:

I am the captain of my soul.

ብርቱካን በርቺ! አንቺን «የሸፈነው ጨለማ» ለዘላለሙ የሚቆይ አይደለም። ሁሌም ቢሆን ጨለማ ወደ ብርሃን ይለወጣል።

/አስማዩሁ ገብረማሪያም፣ በካሲፎርኒያ ስቴት ዩኒቨርሲቲ፣ ሰንበርናንዲኖ የፖለቲካ ሳይንስ ፕሮፌሰርና የህግ ባስሙያ ሲሆኑ የአስማችን ታዋቂ ሰዎችና የሰብአዊ መብት ተሟጋቾች ሀሳባቸውን የሚያንሸራሽሩበት «ሃሬንግተን ፐስት» ቋሚ ጸሐፊ ናቸው/